

Учитель

ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

6

2013

**КАЛЕНДАРНІ
ПЛАНИ**

2 клас. II семестр

**СОЦІАЛЬНИЙ
ЗАХИСТ
ПЕДАГОГІВ**

**ГІПЕРАКТИВНІ
ДІТИ**

Поради
нейропсихолога

**СПОСТЕРЕЖЕННЯ
У ПРИРОДІ**

**РОЗВИВАЄМО
ТВОРЧЕ
МИСЛЕННЯ**

**МАТЕМАТИЧНІ
ВЕЧОРНИЦІ**

ЗИМОВІ СВЯТА

Проектна діяльність

**БЕЗПЕЧНІ
КАНІКУЛИ**

Виховна година

*Найвеселіші з народних традицій —
Ігри кумедні на вечорницях*

ПЕРЕДПЛАТА на 2014 рік ЗАВЕРШУЄТЬСЯ!

Увага! З наступного року журнал “УПШ” виходитиме **10 разів** на рік!

Поспішайте оформити передплату на сучасний, змістовний фаховий журнал для педагогів початкової школи!

Журнал “**УЧИТЕЛЬ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ**” — ваш незамінний помічник!

Читайте в наступному році:

- ✓ Рекомендації фахівців щодо впровадження нового Державного стандарту.
- ✓ Робота методичної служби різних рівнів: організація і проведення методичних об'єднань, консультаційно-інформаційна робота тощо.
- ✓ Система роботи з підготовки дітей до державної підсумкової атестації.
- ✓ Нормативно-правові документи.
- ✓ Розробки уроків з усіх навчальних предметів.
- ✓ Методика використання інформаційно-комунікаційних та ігрових технологій у навчально-виховному процесі.
- ✓ Засоби і прийоми формування здоров'язберезувального простору початкової освіти: робота з дітьми, оформлення класних приміщень тощо.
- ✓ Робота з батьками: збори, консультації, поради фахівців.
- ✓ Розробки виховних заходів та конкурсів, сценарії свят.

Індекс 89869

Вартість примірника лише 26,78 грн!

Передплатити журнал “Учитель початкової школи” можна на пошті або на сайті www.presa.ua

Разом вигідніше!
Передплатіть журнали
“УПШ” і “ДЖМІЛЬ” у комплекті
на рік лише за 366,46 грн.

Індекс 68604

ДЖМІЛЬ

Дітям: живопис, музика і література

“Джміль” — унікальний дитячий журнал:

розвиває творчі здібності, виховує ерудовану, активну і щасливу людину. Це саме те видання, що мудрий учитель шукає для своїх учнів.

Кожна рубрика “Джмеля” — це цілеспрямований розвиток

- логічного та образного мислення;
- чіткого доказового мовлення;
- творчих здібностей;
- пізнавальних інтересів;
- уміння вчитися.

Вартість примірника — лише 18,63 грн!

**Журнал для дітей від 5 до 10 років,
їхніх батьків і педагогів**

Досліди
Розвивальні ігри
Творчі завдання
Інтерв'ю міні-уроки
Репродукції картин
Бесіди-роздуми

Передплатити журнал “Джміль” можна на пошті або на сайті www.presa.ua

Індекс 40295

Учитель № 6

початкової школи 2013

Науково-методичний журнал

Видається за підтримки Національної академії педагогічних наук України

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Бех Іван Дмитрович, директор Інституту проблем виховання НАПН України, доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України.

Гавриш Наталія Василівна, завідувач кафедри дошкільної та початкової освіти Луганського національного педагогічного університету ім. Т. Шевченка, доктор педагогічних наук, професор.

Гаряча Світлана Анатоліївна, завідувач лабораторії дошкільної освіти та початкового навчання Черкаського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, кандидат педагогічних наук.

Древаль Галина Федорівна, завідувач сектору науково-методичного забезпечення початкової освіти Інституту інноваційних технологій і змісту освіти Міністерства освіти і науки України.

Коваль Людмила Вікторівна, директор Інституту психолого-педагогічної освіти та мистецтв, завідувач кафедри початкової освіти Бердянського державного педагогічного університету, доктор педагогічних наук, професор.

Кодлюк Ярослава Петрівна, професор Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка, доктор педагогічних наук, професор.

Кочерга Олександр Васильович, заступник директора Інституту післядипломної педагогічної освіти Київського університету ім. Б. Грінченка, кандидат психологічних наук, доцент.

Лотоцька Алевтина Вікторівна, головний спеціаліст департаменту загальної середньої та дошкільної освіти Міністерства освіти і науки України.

Максименко Сергій Дмитрович, директор Інституту психології НАПН України ім. Г. С. Костюка, доктор психологічних наук, професор, дійсний член НАПН України.

Масол Людмила Михайлівна, провідний науковий співробітник лабораторії естетичного виховання Інституту проблем виховання НАПН України, кандидат педагогічних наук.

Митник Олександр Якович, професор кафедри педагогіки початкової освіти та методик викладання природничо-математичних дисциплін Педагогічного інституту Київського університету ім. Б. Грінченка, доктор педагогічних наук, професор.

Савченко Олександра Яківна, головний науковий співробітник лабораторії початкової освіти Інституту педагогіки НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України.

Скворцова Світлана Олександрівна, професор кафедри математики та методики її навчання Південно-українського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського, доктор педагогічних наук, професор.

Тарасенко Галина Сергіївна, завідувач кафедри дошкільної та початкової освіти Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського, доктор педагогічних наук, професор.

Тименко Володимир Петрович, вчений секретар апарату президії Національної академії педагогічних наук України, доктор педагогічних наук.

Щербакова Лідія Федорівна, головний спеціаліст департаменту загальної середньої та дошкільної освіти Міністерства освіти і науки України.

ЗМІСТ

ОСВІТЯНСЬКІ НОВИНИ

3 Сучасні виховні технології: від теорії до практики

Репортаж з методологічного семінару

КОМПЕТЕНТНА ВІДПОВІДЬ

6 Володимир БОЖИНСЬКИЙ

Соціальний захист педагогічних працівників

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ

● ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА

10 Оксана ШЛЬОНСЬКА

Гіперактивні діти: як їх зрозуміти і полюбити

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ

● МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ

13 Леся ХАРИТОНЕНКО

Літературне читання: творчі завдання для 2-го класу

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ

● МАТЕМАТИКА

16 Оріся БЕРДНИК

Завдання для кмітливих: формуємо математичну компетентність

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ

● ПРИРОДОЗНАВСТВО

22 Ірина ГРУЩИНСЬКА

Спостереження у природі

Як засіб формування природознавчої компетентності у 2-му класі

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ

25 Марина СИЧ

Казкові образи навчають

Віршовані дидактичні казки

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ

● ПРИРОДОЗНАВСТВО

29 Олександр МИТНИК, Наталія БОГОМАЗ

Розвиток мислення на уроках природознавства

33 Олександр МИТНИК, Людмила ІВАНЕНКО

Завдання розвивального характеру до уроків природознавства у 1-му класі

ВКЛАДКА

КАЛЕНДАРНІ ПЛАНИ. 2 клас. II семестр

- 1 Мар'яна ЗАХАРІЙЧУК
Українська мова
- 2 Віра НАУМЕНКО
Літературне читання
- 4 Тетяна ПРОЦЕНКО
Математика
- 6 Ірина ГРУЩИНСЬКА
Природознавство
- 7 Тетяна ГІЛЬБЕРГ, Тамара САК
Природознавство
- 8 Наталка КОТЕЛЯНЕЦЬ
Трудове навчання
- 9 Людмила МАСОЛ, Олена ГАЙДАМАКА,
Наталія ОЧЕРЕТЯНА
Інтегрований курс "Мистецтво"
- 11 Людмила АРИСТОВА
Музичне мистецтво
- 13 Олена КАЛІНІЧЕНКО
Образотворче мистецтво
- 14 Ірина ЛАПШИНА
Начальное обучение чтению и письму
- 15 Ірина ЛАПШИНА
Літературне читання
- 16 Лариса КУЗЬМЕНКО, Людмила АНТОСІЄВА
Основи здоров'я

МАТЕМАТИКА

● ІГРОВЕ НАВЧАННЯ

- 34 Ірина ТАБАКА
Математичні вечорниці
Додавання і віднімання числа 2 у 1-му класі

ІНТЕГРОВАНА ОСВІТА

● МИСТЕЦТВО

- 36 Тетяна УСЕНКО
Незвичайна мотивка
Урок образотворчого мистецтва у 4-му класі

ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ

- 38 Тетяна ПРОЦЕНКО
Ой летять, летять сніжинки
Урок трудового навчання у 3-му класі

**Зима — чудова й весела пора.
Радіє святкам уся дівтора.**

*(Надіслала Л. Бондар, колеж
ім. В. О. Сухомлинського, м. Київ)*

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

● ПОЗАКЛАСНА РОБОТА

- 40 Ганна ОСТАПЕНКО
Безпечні канікули
Інтерактивна виховна година

ПРОЄКТНІ ТЕХНОЛОГІЇ

● ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА

- 44 Галина КОЛОМІЄЦЬ
Зимові свята
Народознавчий проект для учнів 3-го класу

СВЯТА І РОЗВАГИ

- 48 Тетяна ПЕРЕПЕЛИЦЯ
На щастя, на здоров'я
Сценарій народознавчого свята

БІБЛІОГРАФІЧНА ДОВІДКА

- 53 **Тематичний покажчик публікацій
у журналі "Учитель початкової школи"
2012-2013 рр.**

На 1-й сторінці обкладинки: фото Г. Зименкової надіслала Т. Богомаз, СЗШ № 163, м. Київ

УЧИТЕЛЬ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Науково-методичний журнал

Свідоцтво про державну реєстрацію засобу масової інформації: серія КВ № 18676-7476Р від 29.12.2011

№ 6 (09), ГРУДЕНЬ 2013

Головний редактор **Ніна Андрусич**

Заступник головного редактора **Оксана Проценко**

Редактори: **Діана Осадча, Ірина Стеценко**

Коректор **Ніна Любаченко**

Адреса редакції: 04053, Київ-53, а/с 36

Телефони:

(044) 486-91-14, (044) 486-11-19, (044) 486-13-32

E-mail: uchitel@dvsvit.com.ua

Видруковано у друкарні ТОВ "Літера-Друк", вул. Озерна, 6, оф. 122, Київ, 04209. Свідоцтво ДК № 3689 від 28.01.2010 р. Підписано до друку 11.10.2013. Формат 60x84 1/8. Папір офсетний, Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 9,80. Обл.-видавн. арк. 10,5. Наклад 2162. Зам. 131762.

© Видавництво "Світич", 2013

Забороняється копіювання матеріалів журналу
в будь-якому вигляді без дозволу видавця

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС — 89869

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ педагогічних працівників

До редакції журналу звертаються читачі із запитаннями про гарантії держави щодо забезпечення трудових, економічних, соціальних, культурних інтересів педагогічних працівників.

Відповіді на них дає головний спеціаліст юридичного департаменту МОН України **Володимир БОЖИНСЬКИЙ**.

1. Які державні документи гарантують соціальне забезпечення педагогів?

Питання соціального забезпечення педагогічних працівників регулюють такі Закони України (далі — ЗУ) та інші нормативно-правові акти:

- Закон України “Про освіту”;
- Закон України “Про загальну середню освіту”;
- Кодекс законів про працю України (далі — КЗпПУ);
- Закон України “Про відпустки”;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 30.08.2002 р. № 1298 “Про оплату праці <...>”;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 14.04.1997 р. № 346 “Про затвердження Порядку надання щорічної основної відпустки <...>”;
- Наказ Міністерства культури і туризму України від 12.02.2007 року № 44;
- Наказ Міністерства освіти України від 20.12.1993 р. № 445 “Про Типові правила внутрішнього трудового розпорядку <...>”;
- Лист Міністерства соціальної політики України від 30.06.2011 р. № 212/13/116-11 “Щодо тривалості робочого часу педагогічних працівників”.

2. Які гарантії надає держава педагогічним та науково-педагогічним працівникам?

Відповідно до статті 57 ЗУ “Про освіту”, держава гарантує педагогічним та науково-педагогічним працівникам:

- належні умови праці, побуту, відпочинку, медичне обслуговування;
- підвищення кваліфікації не рідше одного разу на п’ять років;
- правовий, соціальний, професійний захист;

- надання пільгових довготермінових кредитів на будівництво (реконструкцію) і придбання житла;
- компенсації, встановлені законодавством, у разі втрати роботи, у зв’язку зі змінами в організації виробництва і праці;
- призначення і виплату пенсії відповідно до чинного законодавства;
- встановлення підвищених посадових окладів за наукові ступені та вчені звання;
- виплату педагогічним і науково-педагогічним працівникам надбавок за вислугу років щомісячно у відсотках до посадового окладу залежно від стажу педагогічної роботи: понад 3 роки — 10 %, понад 10 років — 20 %, понад 20 років — 30 %;
- надання педагогам щорічної грошової винагороди в розмірі до одного посадового окладу за зразкове виконання службових обов’язків;
- виплату педагогічним і науково-педагогічним працівникам допомоги на оздоровлення у розмірі місячного посадового окладу (ставки заробітної плати) при наданні щорічної відпустки;
- встановлення посадових окладів (ставок заробітної плати) науково-педагогічним, педагогічним та іншим категоріям працівників навчальних закладів та установ освіти на основі Єдиної тарифної сітки (Постанова КМУ від 30 серпня 2002 р. № 1298);
- збереження попереднього середнього заробітку в разі захворювання педагогічного чи науково-педагогічного працівника, яке унеможливило виконання ним професійних обов’язків або тимчасового переведення за цих чи інших обставин на іншу роботу; в разі хвороби або каліцтва попередній се-

редній заробіток виплачується до відновлення працездатності або встановлення інвалідності;

Педагогічним працівникам, які працюють у сільській місцевості та селищах міського типу, а також пенсіонерам, які раніше працювали педагогічними працівниками в цих населених пунктах і проживають у них, держава надає такі пільги:

- безплатне користування житлом з опаленням і освітленням у межах встановлених норм*;
- право на безплатне отримання у власність земельної ділянки в межах земельної частки (паю) члена сільськогосподарського підприємства, сільськогосподарської установи та організації, розташованих на території відповідної ради**.

Крім того, держава дає право навчальним закладам надавати за рахунок власних коштів педагогічним та науково-педагогічним працівникам матеріальну допомогу для вирішення соціально-побутових питань (п. 5 ст. 57 ЗУ «Про освіту»).

3. Які ще права педагогів передбачені Законом України «Про освіту»?

У статті 55 ЗУ «Про освіту» визначено, що педагоги та науково-педагогічні працівники мають право на:

- захист професійної честі, гідності;
- вільний вибір форм, методів, засобів навчання, виявлення педагогічної ініціативи;
- індивідуальну педагогічну діяльність;
- участь у громадському самоврядуванні;
- подовжену оплачувану відпустку;
- забезпечення житлом у першочерговому порядку, пільгові кредити для індивідуального і кооперативного будівництва;
- придбання для педагогів, які працюють у сільській місцевості, основних продуктів харчування за цінами, встановленими для працівників сільського господарства;
- отримання службового житла;
- підвищення кваліфікації, перепідготовка, вільний вибір змісту, програм, форм навчання, навчальних закладів, установ та організацій, які здійснюють підвищення кваліфікації й перепідготовку.

* Надаються працівникам, якщо розмір пільг у грошовому еквіваленті разом із середньомісячним сукупним доходом працівника за попередні шість місяців не перевищує розміру доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу, в порядку, визначеному КМУ, а пенсіонерам — за умови, якщо середньомісячний сукупний дохід сім'ї з розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує розміру доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу.

** Із земель сільськогосподарського підприємства, установи та організації, що приватизуються, або земель запасу чи резервного фонду, але не більше норм безплатної передачі земельних ділянок громадянам, встановлених законом для ведення особистого селянського господарства.

4. Яка тривалість робочого тижня передбачена нормативними документами для різних категорій працівників?

Стаття 50 КЗпПУ визначає, що нормальна тривалість робочого часу працівників не може перевищувати 40 годин на тиждень, а підприємства й організації при укладанні колективного договору можуть встановлювати меншу норму тривалості робочого часу.

При цьому, за угодою між працівником і власником або уповноваженим ним органом, може встановлюватись як при прийнятті на роботу, так і згодом неповний робочий день або неповний робочий тиждень. На прохання вагітної жінки, яка має дитину віком до 14 років або дитину-інваліда, зокрема таку, що перебуває під її опікою, або здійснює догляд за хворим членом сім'ї відповідно до медичного висновку, власник або уповноважений ним орган зобов'язаний встановлювати їй неповний робочий день або неповний робочий тиждень. Оплата праці в цих випадках здійснюється пропорційно відпрацьованому часу або залежно від виробітку (ст. 56 КЗпПУ).

Педагогічний працівник для відпочинку і харчування має право на перерву тривалістю не більше двох годин. Перерва не враховується в робочий час та має надаватись, як правило, через чотири години після початку роботи, що встановлюється правилами внутрішнього трудового розпорядку (ст. 66 КЗпПУ).

Згідно з пунктом 1 абзацу третього ст. 25 ЗУ «Про загальну середню освіту» педагогічне навантаження вихователя загальноосвітнього навчального закладу становить 30 годин, вихователя загальноосвітньої спеціальної школи (школи-інтернату) — 25 годин на тиждень, що становить тарифну ставку.

У статті 51 КЗпПУ визначено, що законодавством встановлюється скорочена тривалість робочого часу для окремих категорій працівників (учителів, лікарів та інших). Згідно зі статтею 25 ЗУ «Про загальну середню освіту» основу їхнього робочого часу становить педагогічне навантаження — час, призначений для здійснення навчально-виховного процесу, який включає 18 навчальних годин протягом навчального тижня, що визначає тарифну ставку, а також інші види педагогічної діяльності, які, в свою чергу, мають бути передбачені внутрішніми документами навчального закладу (колективним договором, правилами внутрішнього трудового розпорядку, посадовими обов'язками, навчальним планом тощо) та режимом робочого часу.

Пунктом 21 Типових правил внутрішнього трудового розпорядку для працівників державних навчально-виховних закладів України визначено, що для працівників навчальних закладів установлюється п'ятиденний робочий тиждень з двома вихідними. При цьому тривалість щоденної роботи визначається

правилами внутрішнього розпорядку або графіками змінності, які в обов'язковому порядку затверджуються керівником закладу освіти та погоджуються з профспілковим комітетом. Також з урахуванням специфіки навчального закладу може встановлюватися і шестиденний робочий тиждень.

Міністерство соціальної політики України у своєму листі від 30.06.2011 р. № 212/13/116-11 "Щодо тривалості робочого часу педагогічних працівників" вказало, що навчальні заняття з дітьми проводяться за розкладом, проте в окремі дні тижня вони можуть не передбачатися. Проте вихідними такі дні не вважаються, оскільки впродовж цього часу вчителі можуть залучатися до інших видів організаційно-педагогічної роботи. Робочий час учителя має визначатися, виходячи з обсягу його навчальних, методичних і організаційних обов'язків, відображених в індивідуальному робочому плані.

До того ж, у вищевказаний час педагогічному працівнику можуть надаватися так звані методичні дні для самоосвіти та роботи в методичному кабінеті.

Тривалості робочого дня та робочого тижня педагогічних працівників визначаються власником або уповноваженим органом самостійно у порядку, визначеному законодавством України.

5. Які відпустки для педагогічних кадрів передбачено Законом України "Про відпустки"?

Згідно зі статтею 2 ЗУ "Про відпустки" кожен громадянин України, який перебуває у трудових відносинах з підприємствами, установами, організаціями незалежно від форм власності, виду діяльності та галузевої належності, а також працює за трудовим договором у фізичної особи, має право на відпустку.

Згідно з цим нормативно-правовим актом науково-педагогічні працівники мають право на такі відпустки.

Щорічна основна відпустка

Керівним працівникам навчальних закладів та установ освіти, навчальних (педагогічних) частин (підрозділів) інших установ і закладів, педагогічним, науково-педагогічним працівникам та науковим працівникам надається щорічна основна відпустка тривалістю до 56 календарних днів (ст. 6 ЗУ "Про відпустки", Постанова КМУ від 14 квітня 1997 р. N346).

Додаткові відпустки

- **відпустки у зв'язку з навчанням** надаються працівникам, які успішно навчаються без відриву від виробництва у вищих навчальних закладах з вечірньою та заочною формами навчання: на період настановчих занять, виконання лабораторних робіт, складання заліків та іспитів (від 10 до 40 календарних днів); на період складання державних іспитів (30 календарних днів); на період підготовки

та захисту дипломного проекту (від 2 до 4 місяців) (ст. 15 ЗУ "Про відпустки");

- **творча відпустка** надається працівникам для закінчення дисертаційних робіт, написання підручників (ст. 16 ЗУ "Про відпустки");
- **відпустка для підготовки та участі у змаганнях** надається працівникам, які беруть участь у всеукраїнських та міжнародних спортивних змаганнях (ст. 16-1 ЗУ "Про відпустки").

Соціальні відпустки:

- **відпустка у зв'язку з вагітністю та пологами** надається жінці на підставі медичного висновку оплачувана відпустка тривалістю: до пологів — 70 календарних днів; після пологів — 56 календарних днів (70 календарних днів — у разі народження двох і більше дітей та при ускладненні пологів, починаючи з дня пологів) (ст. 17 ЗУ "Про відпустки");
- **відпустка для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку** надається жінці за її бажанням після закінчення відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами* (ст. 18 ЗУ "Про відпустки");
- **відпустка у зв'язку з усиновленням дитини** надається одноразово особі, яка усиновила дитину (тривалістю 56 календарних днів при усиновленні однієї дитини, 70 календарних днів — при усиновленні двох і більше дітей: при цьому святкові та неробочі дні не враховуються) після набрання законної сили рішенням про усиновлення дитини (ст. 18-1 ЗУ "Про відпустки");
- **додаткова відпустка працівникам, які мають дітей**, надається щорічно жінці, яка працює і має двох або більше дітей віком до 15 років, або дитину-інваліда, або яка усиновила дитину, одинокій матері, батьку, який виховує дитину без матері (зокрема й у разі тривалого перебування матері в лікувальному закладі), а також особі, яка взяла дитину під опіку, чи одному з прийомних батьків, надається щорічно тривалістю 10 календарних днів без урахування святкових і неробочих днів (ст. 19 ЗУ "Про відпустки").

Статтею 24 ЗУ "Про відпустки" передбачено, що у разі звільнення працівника йому виплачується грошова компенсація за всі невикористані ним дні щорічної відпустки, а також додаткової відпустки працівникам, які мають дітей. У разі звільнення фахівців

* Установа за рахунок власних коштів може надавати жінкам частково оплачувану відпустку та відпустку більшої тривалості без збереження заробітної плати. Відпустка може повністю або частинами бути використана також батьком дитини або іншими родичами, які фактично доглядають за нею, або особою, яка всиновила (взяла під опіку) дитину. За бажанням жінки або іншої особи, яка доглядає дитину, у період перебування її у відпустці для догляду за дитиною вона може працювати на умовах неповного робочого дня або вдома. При цьому за нею зберігається право на отримання допомоги.

навчальних закладів, які до звільнення пропрацювали не менш як 10 місяців, грошова компенсація виплачується за невикористані ними дні щорічних відпусток з розрахунку повної їх тривалості. За бажанням працівника частина щорічної відпустки замінюється грошовою компенсацією. У разі смерті працівника грошова компенсація за невикористані ним дні щорічних відпусток, а також додаткової відпустки працівникам, які мають дітей, виплачується спадкоємцям.

Відпустки без збереження заробітної плати

За бажанням працівника, йому надаються в обов'язковому порядку такі відпустки без збереження заробітної плати (ст. 25, 26 ЗУ "Про відпустки"):

- матері або батьку, який виховує дітей без матері; чоловікові, дружина якого перебуває у післяпологовій відпустці, — тривалістю до 14 календарних днів; матері або іншим особам, якщо дитина потребує домашнього догляду, — тривалістю, визначеною в медичному висновку, але не довше як до досягнення дитиною шестирічного віку; якщо дитина хвора на цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), — не довше як до досягнення дитиною 16-річного віку;
- матері або іншій особі для догляду за дитиною віком до 14 років на період оголошення карантину на відповідній території;
- ветеранам війни, особам, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, та особам, на яких поширюється чинність Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" — до 14 календарних днів щорічно;
- особам, які мають особливі трудові заслуги перед Батьківщиною, — до 21 календарного дня щорічно;
- пенсіонерам за віком та інвалідам III групи — до 30 календарних днів щорічно;
- інвалідам I та II груп — до 60 календарних днів щорічно;
- особам, які одружуються, — тривалістю до 10 календарних днів;
- працівникам у разі смерті рідних по крові або по шлюбу — тривалістю до 7 календарних днів без урахування часу, необхідного для проїзду до місця поховання та назад;
- працівникам для догляду за хворим рідним по крові або по шлюбу, який за висновком медичного закладу потребує постійного стороннього догляду, — тривалістю, визначеною у медичному висновку, але не більше 30 календарних днів;
- працівникам для завершення санаторно-курортного лікування — тривалістю, визначеною у медичному висновку;

**Турбота держави — щаслива людина:
Усмінений вчитель, здорова дитина.**

(Надіслала Л. Бондар,
колеж ім. В. О. Сухомлинського, м. Київ)

- працівникам навчального закладу, допущеним до вступних іспитів у ВНЗ або в аспірантуру з відривом або без відриву від виробництва, а також працівникам, які навчаються без відриву від виробництва в аспірантурі та успішно виконують індивідуальний план підготовки;
- працівникам, які не використали за попереднім місцем роботи щорічну основну та додаткові відпустки повністю або частково й отримали за них грошову компенсацію, — тривалістю до 24 календарних днів у перший рік роботи на даному підприємстві до настання шестимісячного терміну безперервної роботи;
- працівникам, діти яких у віці до 18 років вступають до навчальних закладів, розташованих в іншій місцевості — тривалістю 12 календарних днів без урахування часу, необхідного для проїзду до місцезнаходження навчального закладу та у зворотному напрямку. За наявності двох або більше дітей зазначеного віку така відпустка надається окремо для супроводження кожної дитини.

6. Чи мають педагоги пільги при отриманні житла з державного житлового фонду?

Житловим кодексом України (ст. 45) передбачено першочергове надання житлових приміщень учителям та іншим педагогічним працівникам загальноосвітніх шкіл та професійно-технічних навчальних закладів. ●

Анонс

Шановні читачі, надсилайте ваші запитання до фахівців Міністерства освіти і науки України на адресу редакції. Відповіді на них публікуватимуться у наступних номерах "УПШ".

СЕКРЕТИ ШКІЛЬНОГО ЗАТИШКУ

З досягненнями кращих учнів і педагогів колежу можна ознайомитися у куточку "Духовність, компетентність, творчість"

Вестибюль школи — справжня оаза: створює добрий настрій і відчуття затишку

Куточок відпочинку — гарне місце для малювання або проведення турніру з шахів

У кабінеті логопеда все продумано до дрібниць: столик для занять, дзеркало, схеми роботи артикуляційного апарату тощо

Бібліотека школи має все необхідне для самоосвіти

ДАРАМИ ОСЕНІ МИ ТВОРИМО КРАСУ

Хто кого ловить?

Відлітають журавлі

Рідний край

**Їжачки на квітучій
галявині**

**Картопляний сніговик
сонця не боїться**

Апельсинова сімейка

**Розкішний
осінній букет**

**Осінь в гості завітала,
Урожай подарувала**

**“Стояв старий з молодю,
Як із ягідкою...”**